

Instrukcja BHP – Operator wózka widłowego

SPIS TREŚCI

1. Cel i zakres instrukcji
2. Wymagania ogólne
3. Wymagane kwalifikacje
4. Czynności przed rozpoczęciem pracy
5. Czynności po zakończeniu pracy
6. Zagrożenia na stanowisku i środki ochrony
7. Postępowanie w razie awarii lub wypadku
8. Postanowienia końcowe
9. Potwierdzenie zapoznania się z instrukcją

Cel i zakres instrukcji

Celem niniejszej instrukcji jest określenie zasad bezpiecznego i higienicznego wykonywania pracy na stanowisku operatora wózka widłowego. Instrukcja ma na celu zapobieganie wypadkom przy pracy, ograniczenie narażenia na zagrożenia związane z przemieszczaniem ładunków oraz zapewnienie ochrony zdrowia pracowników i osób przebywających w strefie pracy wózka.

Zakres instrukcji obejmuje:

- przygotowanie wózka widłowego do pracy,
- bezpieczne manewrowanie i obsługę wózka,
- kontrolę stanu technicznego urządzenia przed rozpoczęciem pracy,
- zasady załadunku i rozładunku towarów,
- identyfikację zagrożeń związanych z pracą wózkiem widłowym,
- postępowanie w przypadku awarii, kolizji lub sytuacji niebezpiecznej,
- obowiązki operatora w zakresie przestrzegania przepisów BHP i przepisów ruchu obowiązujących na terenie zakładu

Instrukcja ma zastosowanie dla wszystkich pracowników wykonujących czynności związane z obsługą wózków widłowych oraz osób nadzorujących transport wewnętrzny na terenie zakładu.

Wymagane kwalifikacje

Każdy operator wózka widłowego powinien posiadać:

- ❖ Uprawnienia UDT (np. II WJO),
- ❖ Aktualne badania lekarskie,
- ❖ Szkolenie BHP

Checklista sprawdzająca wózek widłowy

Każdy operator wózka widłowego przed rozpoczęciem pracy powinien sprawdzić wózek widłowy:

A. Wizualna kontrola stanu technicznego

- ✓ Brak widocznych wycieków (olej, paliwo, płyn chłodniczy, LPG)
- ✓ Stan ogumienia (brak pęknięć, właściwe ciśnienie w kołach)
- ✓ Stan wideł (brak pęknięć, odkształceń, prawidłowe zamocowanie)
- ✓ Sprawdzenie oświetlenia (światła mijania, cofania, ostrzegawcze)
- ✓ Sprawdzenie sygnału dźwiękowego (klakson)
- ✓ Osłony, lusterka, pasy bezpieczeństwa – czy są kompletne i sprawne

B. Kontrola płynów eksploatacyjnych

- ✓ Poziom oleju silnikowego
- ✓ Poziom płynu chłodniczego
- ✓ Poziom płynu hamulcowego
- ✓ Stan i ciśnienie butli LPG (jeśli dotyczy), szczelność instalacji
- ✓ Sprawdzenie filtra powietrza (czy nie jest zapchany)

C. Kontrola działania układów

- ✓ Sprawdzenie hamulców (roboczego i awaryjnego)
- ✓ Sprawdzenie działania podnoszenia i przechylania masztu
- ✓ Sprawdzenie układu kierowniczego (luzy, opory)
- ✓ Czytelność wskaźników i sygnalizacji na desce rozdzielczej

D. Dokumentacja i inne

- ✓ Wózek posiada aktualne badanie UDT
- ✓ Operator ma uprawnienia UDT i ważne szkolenie BHP
- ✓ Brak oznak uszkodzeń konstrukcyjnych

Zasady załadunku oraz rozładunku towaru

Przed załadunkiem oraz rozładunkiem każdy Operator wózka powinien zadbać o następujące rzeczy:

Przygotowanie stanowiska

- Teren musi być równy, utwardzony, o odpowiedniej nośności. Obszar powinien być odgrodzony i oznakowany jako strefa niebezpieczna.
- Zapewnij odpowiednie oświetlenie i brak przeszkód w strefie operacyjnej.

Kontrola sprzętu i ładunku

- Przed podniesieniem sprawdź stan prefabrykatu (brak pęknięć, oderwanych uchwytów), czy waga prefabrykatu nie przekracza udźwigu urządzenia, czy zawiesia są dobrane odpowiednio do typu elementu (lina, łańcuch, belka rozporowa).
- Nie dopuszcza się prowizorycznego zawieszania

Załadunek, rozładunek prefabrykatów

- Elementy układaj stabilnie – klinuj, przekładkuj drewnem.
- Kolejność układania: cięższe na spód, lżejsze na wierzch.
- Nie dopuszczaj do kontaktu prefabrykatów „beton o beton”

Czynności przed rozpoczęciem pracy

Każdy operator wózka widłowego przed rozpoczęciem pracy powinien:

- ✓ Odbiór i sprawdzenie stanu technicznego wózka,
- ✓ Założenie środków ochrony indywidualnej.

Wykaz środków ochrony indywidualnej:

1. Hełm ochronny (kask BHP)– zwłaszcza przy pracy w miejscach, gdzie istnieje ryzyko spadających
2. Obuwie robocze z podnoskiem stalowym (S3)– chroni stopy przed zmiżdżeniem przez ładunki lub kontakt z wózkiem.
3. Kamizelka ostrzegawcza (odblaskowa) – obowiązkowa w ruchu pieszo-kołowym na terenie zakładu.
4. Rękawice robocze– przy załadunku/rozładunku, manipulacji z ładunkiem lub przy uzupełnianiu płynów eksploatacyjnych.
5. Ochrona słuchu (opcjonalnie) – jeśli poziom hałasu w miejscu pracy przekracza 80 dB
6. Okulary ochronne (opcjonalnie)– w warunkach zapylenia lub kontaktu z cieczami.

Czynności w trakcie pracy

Każdy operator wózka widłowego w trakcie pracy powinien:

- Zachować ostrożność podczas przemieszczania się,
- Transportować tylko dopuszczalne ładunki,
- Zachowanie widoczności,
- Praca na utwardzonych nawierzchniach.

Czynności po zakończeniu pracy

Każdy operator wózka widłowego po zakończonej pracy powinien:

- Odstawić wózek w bezpiecznym miejscu,
- Wyłączyć silnik,
- Zgłosić przełożonemu usterki jeśli wystąpiły.

Zagrożenia występujące na stanowisku

Rodzaj zagrożenia	Opis zagrożeń
 Mechaniczne	Potrącenie pieszego, przewrócenie wózka, upadek ładunku
 Elektryczne	Porażenie prądem w wyniku dotknięcia nieosłoniętej instalacji elektrycznej, zwarcie instalacji elektrycznej
 Pneumatyczne / hydrauliczne	Oparzenie olejem w przypadku uszkodzenia układu
 Chemiczne / biologiczne	Kontakt ze spalinami, wycieki płynów eksploatacyjnych
 Organizacyjne	Brak przeszkolenia, brak UDT

Postępowanie przy wypadkach

Zabezpieczenie miejsca wypadku

Natychmiast przerwij pracę. Zabezpiecz miejsce zdarzenia przed dostępem osób trzecich, aby uniknąć kolejnych zagrożeń. Nie zmieniaj położenia uszkodowanego ani nie przemieszczaj przedmiotów z miejsca wypadku, chyba że istnieje zagrożenie życia (np. pożar, wyciek paliwa).

Udzielenie pierwszej pomocy

Oceń stan uszkodowanego. Jeśli wymaga pomocy to udziel pierwszej pomocy samodzielnie, jeśli posiadasz przeszkolenie, niezwłocznie wezwij pogotowie ratunkowe – numer alarmowy: 112, użyj apteczki zakładowej.

Zgłoszenie zdarzenia

Zgłoś wypadek przełożonemu, służbie BHP. Jeśli to możliwe, podaj imię i nazwisko uszkodowanego, miejsce i czas zdarzenia, krótki opis wypadku, ocenę stanu uszkodowanego.

Utrwalenie okoliczności wypadku

Niezwłocznie po wypadku sporządź notatkę służbową (jeśli jesteś świadkiem), wstrzymaj dalsze użytkowanie urządzeń i maszyn biorących udział w wypadku do czasu przeprowadzenia oględzin, czekaj na zespół powypadkowy (np. BHP, przełożony, społeczny inspektor pracy), nie zmieniaj ustawienia wózka ani innych elementów uczestniczących w wypadku (chyba że jest to konieczne ze względów bezpieczeństwa).

Współpraca z zespołem powypadkowym

Udziel wszelkich informacji potrzebnych do ustalenia przyczyn i okoliczności zdarzenia. Jeśli jesteś świadkiem, zostaniesz poproszony o złożenie pisemnego oświadczenia. Po zakończeniu czynności sporządzany jest protokół powypadkowy.

Dalsze postępowanie

Uszkodowany może być skierowany do lekarza lub na badania kontrolne. Jeżeli wypadek zostanie uznany za wypadek przy pracy, pracownikowi przysługuje odszkodowanie i/lub inne świadczenia. Po zakończeniu dochodzenia można przywrócić miejsce pracy i urządzenia do użytku.

Postępowanie przy awarii

1. Rozpoznanie awarii

W przypadku zauważenia nieprawidłowości w pracy wózka (np. trudności w kierowaniu, wycieki płynów, nietypowe dźwięki, brak reakcji na sterowanie) natychmiast przerwij pracę. Zgaś silnik i zabezpiecz wózek przed przemieszczeniem (hamulec postojowy, kliny).

2. Zabezpieczenie miejsca

Oznacz miejsce awarii przy pomocy znaków ostrzegawczych (np. taśma ostrzegawcza, tablica "AWARIA"). Jeśli wózek znajduje się w strefie komunikacyjnej, zabezpiecz teren, aby nie stanowił zagrożenia dla innych pracowników lub pojazdów.

3. Zgłoszenie awarii

Nie podejmuj prób samodzielnej naprawy, jeśli nie posiadasz odpowiednich uprawnień. Zgłoś awarię bezpośrednio przełożonemu lub osobie odpowiedzialnej za utrzymanie ruchu. Wpisz zdarzenie do dziennika eksploatacyjnego wózka (jeśli taki jest prowadzony).

4. Zakaz użytkowania

Do momentu usunięcia usterki i wykonania przeglądu przez uprawnioną osobę, wózek nie może być użytkowany. Jeżeli masz dostęp, umieść kartkę informacyjną "USZKODZONY – NIE URUCHAMIAĆ" w widocznym miejscu na pojeździe. 5. Dalsze czynności. Po usunięciu awarii, przed ponownym uruchomieniem wózka, upewnij się, że został on dopuszczony do użytku przez osobę upoważnioną (np. serwis, mechanik zakładowy).

W przypadku awarii zagrażającej zdrowiu lub życiu – zgodnie z procedurą alarmową zawiadom odpowiednie służby wewnętrzne (np. BHP, PPoż, kierownika zmiany).

Imię i nazwisko	Stanowisko	Data	Podpis
WYKONAŁ:		11-07-2025	
ZATWIERDZIŁ:		11-07-2025	
ZAOPINIOWAŁ		11-07-2025	
HISTORIA ZMIAN:			
Wersja 1.0	Wersja początkowa	11-07-2025	